

Sygn. akt XXVII Ca 1704/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodnicząca:	SSO Ada Sędrowska
Protokolant:	sekr. sądowy Agnieszka Gromek

po rozpoznaniu w dniu 5 grudnia 2018 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.**

przeciwko (...) **a.s. z siedzibą w P. (C.)**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie

z dnia 3 października 2017 r., sygn. akt II C 1795/17

1. oddala apelację;
2. zasądza od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz (...) a.s. z siedzibą w P. (C.) kwotę 900 (dziewięćset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w instancji odwoławczej.

Sygn. akt XXVII Ca 1704/18

UZASADNIENIE

Wobec tego, że Sąd Okręgowy nie przeprowadził postępowania dowodowego uzasadnienie wyroku zawiera jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa (art. 505¹³ § 1 k.p.c.)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda jest niezasadna.

Zaskarżone orzeczenie nie mogło być zmienione przede wszystkim z uwagi na skutecznie złożony na etapie postępowania apelacyjnego przez stronę pozwana zarzut przedawnienia dochodzonego przez powodową spółkę roszczenia. Okoliczność ta nie była przedmiotem ustaleń i rozważań Sądu Rejonowego, bowiem pozwany przed sądem tym takiego zarzutu nie zgłosił, nie był aktywny i nie zajął stanowiska w sprawie, co skutkowało wydaniem wyroku zaocznego.

W odpowiedzi na apelację spółka (...) a.s. wnosząc o jej oddalenie i kwestionując zarzuty apelacji podniosła również zarzut przedawnienia.

Jako zarzut o charakterze materialnym mógł być on podniesiony także na tym etapie postępowania. Instytucja określona w art. 381 k.p.c. dotyczy bowiem jedynie faktów i dowodów, nie zaś zarzutów materialnych. Należy jednak mieć na uwadze, że podstawą każdego z takich zarzutów są określone fakty lub dowody. Brak jest przy tym podstaw do odmowy rozpoznania zarzutu wtedy, gdy stanowiące jego podstawę fakty i dowody zostały zgłoszone i przeprowadzone przed sądem I instancji (zob. np. wyrok SN z dnia 11 lipca 2012 r., II CSK 597/11, LEX nr 1215613).

W sprawie niniejszej okoliczności faktyczne istotne dla rozpoznania podniesionego zarzutu przedawnienia, ustalone zostały przez Sąd Rejonowy. Nie były one kwestionowane również w postępowaniu apelacyjnym. Jak wynika z materiału dowodowego i twierdzeń samych stron spóźniony lot odbył się 19 sierpnia 2015 roku, powództwo w sprawie złożono w dniu 3 marca 2017 roku. Zgodnie natomiast z art. 778 k.c., który ma zastosowanie do roszczeń dochodzonych na podstawie powołanego przez powoda rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i rady z dnia 11 lutego 2004 roku ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy pasażerom w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, roszczenia odszkodowawcze przewidziane w art. 7 powołanego rozporządzenia przedawniania się z upływem roku od dnia wykonania przewozu, a gdy nie został wykonany od dnia kiedy miał być wykonany (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2017 roku, sygn. akt III CZP 111/16). W uzasadnieniu powoływanej uchwały wyjaśniono, że odszkodowanie przysługujące na podstawie art. 7 ust.1 rozporządzenia stanowi cywilnoprawną kompensację szkód materialnych i niematerialnych, związanych z nienależytym wykonaniem przez przewoźnika zobowiązania wynikającego z zawartej umowy przewozu. Jak podkreślił Sąd Najwyższy umowny charakter odpowiedzialności przewoźnika na podstawie powołanego rozporządzenia został wyraźnie przyjęty także w orzecznictwie TSUE (wyrok z dnia 9 lipca 2009 r. w sprawie C-204/08; wyrok z dnia 23 października 2012 r. w połączonych sprawach C-581/10 i C-629). Sąd Najwyższy przesądając o umownym charakterze roszczeń wykluczył przy tym tezę o przedawnieniu roszczeń pasażerów na podstawie art. 442¹ k.c.

Przepisy powołanego rozporządzenia mają zastosowanie również wówczas, gdy podróżny wykonuje lot na podstawie umowy, która nie jest zawarta bezpośrednio z przewoźnikiem (w przedmiotowej sprawie przelot był częścią usługi wykupionej przez powoda w biurze podróży) .

Jak wskazał Trybunał Sprawiedliwości w wyroku z dnia 11 maja 2017 roku C- 302/16 Rozporządzenie nr 261/2004 obejmuje zarówno przewoźników lotniczych wykonujących lub zamierzających wykonać lot zgodnie z umową zawartą z pasażerem lub działającej w jego imieniu innej osoby prawnej lub fizycznej, mającej umowę z tym pasażerem. Celem rozporządzenia jest bowiem zapewnienie wysokiego poziomu ochrony pasażerów poprzez ustanawianie wspólnych zasad systemu należnych im odszkodowań w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lotu lub jego dużego opóźnienia dla pasażerów lotów regularnych, ale również pasażerów lotów nieregularnych, w tym także stanowiących część zorganizowanych wycieczek (motywy 1,4,5 Rozporządzenia). Przepisy te ustanawiają jednakowe dla wszystkich pasażerów zryczałtowane odszkodowanie za lot opóźniony, różnicowane wyłączeniem długością lotu, bez względu na to czy pasażer miał umowę zwaną bezpośrednio z przewoźnikiem, czy za pośrednictwem osób trzecich, czy była ona częścią imprezy turystycznej, w której pasażer brał udział.

Jak podkreślał Trybunał Sprawiedliwości w swoich orzeczeniach (m.in. w sprawie C-344/04) szkody powstałe na skutek odwołania, czy opóźnienia lotu lub nie przyjęcia pasażera na pokład są niemal identyczne dla wszystkich tych podróżnych i przez to mogą być naprawione poprzez ujednoczone i zryczałtowane odszkodowanie, które ma zadośćuczynić starcie czasu. Zgodnie z powołanym rozporządzeniem uprawnienia pasażerów, bez względu na sposób zawarcia umowy z przewoźnikiem, są równe i jednakowe, podobnie jak obowiązki wykonującego lot przewoźnika wobec tych osób. Zasady te nakazują również zapewnić pasażerom opóźnionego lotu jednakowy sposób dochodzenia do wypłaty odszkodowania. Jeśli tak, to powinni być oni również zrównani w niekorzystnych skutkach prawnych spowodowanych z jednej strony upływem czasu, z drugiej niewykonywaniem przez uprawnionego przysługujących

mu uprawnień (uprawniony nie ma obowiązku korzystania ze swego prawa, wykonywania go, jednak musi liczyć się w takim wypadku z powstaniem niekorzystnych dla siebie skutków prawnych, łącznie z utratą prawa).

Tak więc wychodząc od celu przepisów rozporządzenia i zasad stanowiących jego podstawę przyjęć należy, że pozostawiając każdemu z państw członkowskich ustalenie przepisów regulujących przedawnienie roszczeń (wyrok TSUE z dnia 22 listopada 2012 roku w sprawie C-139/11) przy ich stosowaniu uwzględniać należy nie tylko zasady równoważności i skuteczności ale także jednolitości i równości w dochodzeniu odszkodowania bez względu na sposób zawarcia umowy z przewoźnikiem.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy uznał, że termin przedawnienia roszczeń o odszkodowanie przewidziany w art. 7 powołanego rozporządzenia winien być stosowny jednakowo w stosunku do wszystkich pasażerów spełniających przesłanki wskazane w rozporządzeniu, bez względu na rodzaj stosunku umownego łączącego strony tj. czy przewóz odbywał się na podstawie samodzielnej umowy przewozu zawartej pomiędzy pasażerem i przewoźnikiem, czy na podstawie umowy mieszanej o usługę turystyczną w ramach lotu czarterowego.

Powód dochodził odszkodowania za opóźnienie lotu, który miał miejsce w dniu 18 sierpnia 2015 roku. Natomiast z powodztwem o jego zasądzenie wystąpili dopiero w dniu 3 marca 2017 roku r. Skoro roszczenie o odszkodowanie przewidziane w art. 7 rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 295/91, przedawnia się w terminie rocznym na podstawie art. 778 k.c., to wobec podniesienia tego zarzutu przez pozwanego, żądania pozwu nie mogły zostać uwzględnione.

Zgodnie z art. 117 § 2 k.c. ustawowym skutkiem przedawnienia jest powstanie po upływie terminu przedawnienia po stronie tego przeciw komu przysługuje roszczenie, uprawnienie do uchylenia się od jego zaspokojenia. Jest to przysługujące dłużnikowi prawo podmiotowe kształtujące, a oświadczenie w tym przedmiocie ma charakter swoistej jednostronnej czynności prawnokształtującej (por. wyrok SN z 19.3.1997r. II CKN 46/97).

Zaznaczyć przy tym należy, że nie było podstaw zastosowania art. 5 k.c. i uznania podniesionego zarzutu przedawnienia za nadużycia prawa przez przeciwnika procesowego powoda. Ocena, czy doszło do nadużycia prawa przy podniesieniu zarzutu przedawnienia, powinna być dokonywana w oparciu o obiektywne kryteria. Z twierdzeń pozwu nie wynika, by zaistniały wyjątkowe okoliczności, które niweczyłyby skutki zgłoszonego zarzutu przedawnienia, takie jak charakter uszczerbku jakiego doznał powód, przyczyna opóźnienia i czas trwania tego opóźnienia. Co istotne postępowanie o odszkodowania za opóźniony lot dochodzone na podstawie wskazanego rozporządzenia jest odformalizowane dowodowo. Strona dochodząca zryczałtowanego odszkodowania nie musi wykazywać przesłanek jakie konieczne są do dochodzenia odszkodowania na podstawie art. 471 k.c. Nie bez znaczenia jest też charakter roszczenia, w rozważanym wypadku mającego postać swoistej kary ustawowej, przysługującej w ściśle określonej kwocie i jak wskazano nieobciążającej uprawnionego poważnymi obowiązkami dowodowymi. W tym stanie rzeczy wniesienie pozwu z dokumentami potwierdzającymi lot i jego opóźnienie nie nastrocza trudności i możliwe jest do wykonania w terminie jednego roku. Od opóźnionego lotu do dnia złożenia pozwu minęło 2 lata.

Z tych też powodów, nie znajdując podstaw dla uwzględnienia apelacji Sąd Okręgowy orzekł o jej oddaleniu mając za podstawę art. 385 k.p.c. Jednocześnie Sąd Okręgowy uznał powoda za przegrywającego sprawę i na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zasądził kwotę 900 złotych tytułem wynagrodzenia pełnomocnika pozwanego, które ustalone zostało na podstawie § 10 ust 1 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku z sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804 w brzemieniu na datę złożenia apelacji).